

Jaarverslag 2019 van de secretaris

Terugblik op het jubileumjaar 2019

2019 was het jaar waarin het Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen haar 250-jarig bestaan vierde. Een jaar met een gouden rand.

Zeeland kan daar met recht trots op zijn. Niet alleen omdat het Genootschap springlevend is en een grote reputatie geniet die tot ver over de provinciegrenzen reikt, maar ook omdat het de op één na oudste wetenschappelijke organisatie is in Nederland. Het jubileum in 2019 is daarom groots gevierd, niet alleen in de vestigingsplaats Middelburg en de stad van oprichting Vlissingen, maar ook in andere delen van Zeeland. Aan het eind van het jubileumjaar, zo luidde de doelstelling, moesten alle Zeeuwen het nodige hebben gemerkt van de festiviteiten en het Genootschap zelf. Terugkijkend kan worden geconcludeerd dat deze doelstelling ruimschoots is gehaald.

Er waren meer dan 40 activiteiten, verdeeld over de hele provincie, waaronder zes symposia en acht exposities met objecten uit de enorme collectie van het Genootschap. Hoogtepunt was de viering op 15 juni in de Sint-Jacobskerk in Vlissingen, waarbij ook onze beschermvrouwe Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Beatrix aanwezig was. De feestelijkheden werden opgeluisterd met concerten van de Van Swieten Society, zowel 's middags als 's avonds. Op 15 juni werd ook het jubileumboek *Van Wijs en Waan* overhandigd aan de prinses. Het boek biedt een prachtig overzicht in woord en beeld van onze collectie. In december werd de tweedelige jubileumuitgave van ons jaarboek *Archief* gepresenteerd: *Een hoger streven. Bouwstenen voor een geschiedenis van het Zeeuws Genootschap, 1769-2019*.

Een speciale vermelding verdient ons jeugdproject YESC, dat kon worden uitgevoerd dankzij een bijdrage van de Stichting Zeeuwse Publieke Belangen. In het kader van dit project vonden vele bijeenkomsten plaats op de scholen in Zeeland. Maar liefst 450 scholieren en studenten deden mee aan de prijsvraag: 'Bedenk een oplossing voor de energietransitie in Zeeland'. Tijdens het grote slotfeest op 12 december werden de prijzen uitgereikt aan de winnaars. Inmiddels is besloten om de activiteiten van de Commissie Jeugd de komende jaren te continueren.

In ons nieuwsbrievenarchief (<https://kzgw.nl/publicaties/nieuwsbrief-archief/>) vindt u de verslagen van alle activiteiten.

Overzicht activiteiten

9 maart – ZB|Bibliotheek van Zeeland. Filosofisch symposium met Denker des Vaderlands prof. René ten Bos, prof. Jos de Mul en dr. Ad Verbrugge.

14 maart – Oostkerk. Start Goedaert Conferentie met publiekslezing en concert.

15 maart – Burgerzaal, Stadhuis Middelburg. Voortzetting conferentie met serie lezingen rond thema Goedaert.

16 maart – Cinema, Kloveniersdoelen, Helmplein, Zeeuws Museum e.a.. Filmmatinee in kader Goedaert Conferentie, Workshops onder leiding van Liesbeth Labeur. Lezingen en afsluiting conferentie.

26 april – Museum Het Warenhuis, Axel. Opening tentoonstelling 'Kijk naar beneden, dan zie je meer'.

22 mei – Museum De Bevelanden, Goes. Opening tentoonstelling 'Uitmundend!', de veelzijdigheid van penningen, munten en ander geld.

30 mei – Terra Maris, Oostkapelle. Opening tentoonstelling 'Walichrum in de Vikingtijd' met buitenactiviteiten.

7 juni – Het Raedthuys, Sint Maartensdijk. Eéndaagse expositie Sint Jacobsbeker en ander kerkzilver met rondleidingen voor schoolklassen en met lezingen over pelgrimages. Tevens rondleidingen in Sint Maartenskerk.

15 juni – Sint Jacobskerk, Vlissingen. Feestelijke viering 250 jaar KZGW met onder meer start YESC-programma, overhandiging eerste exemplaar jubileumboek over Genootschapsverzamelingen, presentatie collectie on-line, muzikaal intermezzo.

15 juni – Sint Jacobskerk, Vlissingen. Concert door barokensemble Van Swieten Society met muziek uit de tijd rond de oprichting van het KZGW in 1769: Graf, Mozart, Haydn.

28 juni – Stadhuismuseum, Zierikzee. Opening tentoonstelling Fossilensafari.

5 oktober – Zeeuws Museum, Middelburg. Opening van de nieuw ingerichte Wonderkamers met als thema 'Kunst en Wetenschap'.

30 oktober – Zeeuws Archief Middelburg. Extra jubileumtentoonstelling: 'Op reis met Willem V: een vorstelijke reis door achttiende-eeuws Zeeland'.

9 November – Belfort, Sluis. Opening tentoonstelling 'Rederijkers in Zeeuws-Vlaanderen.

23 november – muZEEum Vlissingen. Symposium '75 jaar Slag om de Schelde'.

12 december – Middelburg. Eindpresentatie YESC (Young Energy Society Challenge), 'Het jongerenproject van het Zeeuws Genootschap laat Zeeland schudden op haar ecologische grondvesten'.

13 en 14 december – Middelburg. Internationaal symposium ter voorbereiding op een Engelstalig boek over rol genootschappen zoals KZGW, gezien in diverse landen.

18 december – Middelburg. Presentatie jubileumbundel Archief over de genootschapsgeschiedenis: Een hoger streven.

1 februari 2020 – muZEEum Vlissingen. Symposium '75 jaar Slag om de Schelde' (reprise vanwege de grote belangstelling).

Sponsors

De activiteiten werden, naast de vele extra giften van de leden, mede mogelijk gemaakt dankzij bijdragen van: Covra, Cultuurfonds Zeeland, Damen Shipyards, Dow Benelux, Familiefonds Hurgronje, Fundex Groep, Gemeente Goes, Gemeente Hulst, Gemeente Sluis, Gemeente Tholen, Gemeente Vlissingen, Gemeente Zierikzee, Hendrik Mullerfonds, Rabobank, Rijkse Accountants & Adviseurs, Rotary Walcheren, Stichting Maan, Stichting Moerman Promotie Vlissingen, Stichting Van de Sande, Stichting Zigzag, VAGWW, Vrienden van het muZEEum en het Archief van Vlissingen, Yara, Zeeland Refinery, Zeelandia, Zeeuws Archief.

Het bestuur van het Genootschap is de sponsors zeer erkentelijk voor hun bijdragen.

Bestuursvergaderingen

Het bestuur heeft in het verslagjaar acht keer vergaderd, waarbij naast de gebruikelijke onderwerpen, zoals de jaarstukken 2018 en de begroting 2020, veelal het jubileum en het in goede banen leiden daarvan onderwerp van gesprek was.

Algemene ledenvergaderingen

Er zijn twee algemene ledenvergaderingen gehouden, te weten op 21 mei en op 20 november.

Na de vergadering van 21 mei volgt de presentatie door mevrouw B. Oomen en mevrouw T. Stroo: 'YESC, het jongerenproject van het Zeeuws Genootschap laat Zeeland schudden op haar ecologische grondvesten'.

De vergadering van 20 november wordt gevolgd door de lezing 'Niet uijtgevaren om landen te besien'. De Zeeuwse commissievaart tijdens de Vierde Engelse Oorlog, 1780-1784. door J. Francke.

Schenkeningen

Ook dit jaar heeft het genootschap weer een aantal bijzondere schenkingen mogen ontvangen (onder meer): de schenking van twee prachtige zeegezichten, twee delen van de Franse uitgave van de Metamorfosis van Jacobus Goedaert: 'Metamorphoses Naturelle ou Histoire des Insectes. A La Haye, chez Adrian Moetien, M.DCC', een aflevering van 'Indische Letteren' (jrg. 33, nummer 2), een fraai menu, afkomstig van de Stichting Godshuizen, een groot aantal, voornamelijk, metalen objecten, opgegraven in de jaren zeventig, een schenking die bestond uit het afstand doen van de auteursrechten op het boek 'Mies. Een uit de hand gelopen reportage' en drie geografische kaarten, een schenking van een collectie fossiele en recente schelpen van ruim 2.000 eenheden, een schenking van een bijzonder interessant boek uit het begin van de achttiende eeuw, een schenking van een zilveren sigarettendoos door mevrouw R.A. Sprenger.

In het kader van het jubileum werd een penning geschonken door het Provinciaal Utrechts Genootschap (PUG), werd door de YESC-organisatie een tekening geschonken met een impressie van de slotdag op 12 december en ontving het genootschap een schenking door het University College Roosevelt: een zogenaamde re-enactment van de afbeelding op de beroemde genootschapspenning van 1770: de zeven muzen op een rots, met de spreuk "Non sordent in undis".

Hurgonje Fonds

Het Hurgonje Fonds besloot om het genootschap gedurende vijf jaar met € 30.000,00 per jaar te ondersteunen met als doel om het genootschap en haar collectie onder de aandacht van de jeugd te kunnen blijven brengen. Als dank heeft het Genootschap een gratis lidmaatschap aangeboden aan de leden van het familiefonds.

Nieuwe uitgave

Mevrouw V. Frenks bracht een boekje uit met een verhaal waarin de twee schilderijen geschonken door de familie Patijn de hoofdrol spelen: 'Schilderijen en Scheepjes, mijmeringen aan de kust'.

Digitalisering

De werkzaamheden aan de collectie online zijn voortgezet. Een impressie daarvan was te zien bij de jubileumviering op 15 juni. Het bestuur is zeer verheugd over de resultaten.

Het Metamorfozeproject - de digitalisering van het archief van het Zeeuws Genootschap over de periode 1769-1969 en de handschriftencollectie met documenten uit de 15e tot en met de 19e eeuw - werd afgerond.

Aankopen

Er werden diverse aankopen gedaan, te weten een gietpenning uitgegeven in het kader van de Watersnoodramp 1953 (Brons, 60 mm), een slagpenning uitgegeven in het kader van de Start van de Deltawerken 1958 (Brons, 60 mm) en een waarderingspenning uitgegeven door het genootschap aan Frederik Nagtglas.

Samenwerking andere organisaties

De samenwerking met de Stichting Moesbosch en het Natuurkundig Gezelschap Middelburg werd voortgezet met diverse bijeenkomsten.

Roggeveenprijs

Op 30 november heeft de uitreiking van de Roggeveenprijs in de Oostkerk in Middelburg plaatsgevonden. Professor Jan Boersema verzorgde die dag een lezing over de in Middelburg geboren ontdekkingsreiziger Jacob Roggeveen die het vermaarde Paaseiland in de Stille Oceaan ontdekte.

Tentoonstelling Zeeuwse Bibliotheek

In december was er een tentoonstelling in en georganiseerd door de Zeeuwse Bibliotheek waar prijsbanden van het genootschap te zien waren.

Genootschapsfellows

Als genootschapsfellows werden aangesteld de heer Bram Vannieuwenhuyzen en mevrouw Maaïke Roozenburg.

Bram Vannieuwenhuyze is bijzonder hoogleraar Historische Cartografie aan de Universiteit van Amsterdam en zal komend jaar het vak Activating Old Maps aan studenten van het University College Roosevelt doceren.

Maaïke Roozenburg gaf in het najaar samen met kunstenaar en University College Roosevelt-docente Sophie Krier de cursus 'True Replicas'. Hierbij brachten studenten objecten in kaart vanuit verschillende disciplines. Ze repliceerden die met behulp van digitale technieken, zoals 3D-scannen en -printen. Hiermee onderzochten ze onder meer wat er te leren is van oude objecten en of het mogelijk is om intuïtieve, zintuiglijke interacties te ontwerpen.

Diversen

Er werden in het verslagjaar 16 nieuwsbrieven verstuurd.

In de samenstelling van het bestuur heeft in 2019 geen wijziging plaatsgevonden, met dien verstande dat in de ledenvergadering van 20 november 2019 mevrouw A. Wooldrik is herbenoemd voor een periode van vier jaar.

De functie van secretaresse werd vervuld door mevrouw J.F. Adriaanse. Het genootschap werd daarbij mede ondersteund door mevrouw A. van Noppen.

Over de leden die onze vereniging dit jaar ontvielen en de ledenaantallen zult u later worden geïnformeerd. De reden voor dat uitstel is tweeledig: enerzijds was ons kantoor ruim twee maanden gesloten als gevolg van de corona-maatregelen en waardoor we onvoldoende tijd hadden om de ledenadministratie bij te werken en anderzijds wordt momenteel de ledenadministratie opnieuw opgezet zodat we in de komende jaren een veel beter inzicht gaan krijgen in de ontwikkeling van het ledenbestand. Uiteraard vragen we uw begrip voor dit uitstel.